

Vergaderjaar 2014–2015

29 521

Nederlandse deelname aan vredesmissies

Nr. 283

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 februari 2015

Op verzoek van de Vaste Kamercommissie voor Defensie geef ik u hierbij, mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, een beknopt overzicht van de taken en werkzaamheden van het Europese grensbewakingsagentschap Frontex, met de nadruk op de Nederlandse defensiebijdrage daaraan.

Taken Frontex

Frontex (frontières extérieures) is een Europees grensbewakingsagentschap dat in 2004 is opgericht, met als belangrijkste taak het versterken van de bewaking van de EU-buitengrenzen. Frontex coördineert gemeenschappelijke grensbewakingsoperaties voor zowel de Europese land- zee- als luchtgrenzen. Daarnaast verzorgt Frontex opleidingen om tot een gezamenlijk Europees niveau voor grensbewaking te komen en ondersteunt Frontex de door EU-lidstaten georganiseerde terugkeeroperaties. Verder onderzoekt Frontex de migratiestromen op basis waarvan risicoanalyses worden opgesteld. Voor deze taken krijgt Frontex jaarlijks een budget uit Europese middelen ter beschikking. Voor 2015 is het budget ongeveer 114 miljoen. De wijze waarop lidstaten elkaar via Frontex-operaties en inzet van materieel en personeel ondersteunen, is een goed voorbeeld van Europese solidariteit.

Gezamenlijke grensbewakingsoperaties

Voor de gemeenschappelijke grensbewakingsoperaties vraagt Frontex jaarlijks om personele en materiële bijdragen van de lidstaten. Op basis van inlichtingen en trendanalyses wordt bepaald waar de inzet van Frontex het meest wenselijk is en welke middelen hiervoor nodig zijn. Als tussentijds extra inzet noodzakelijk is, kan Frontex de lidstaten verzoeken om een additionele personele of materiële bijdrage.

In het geval van een crisissituatie aan de EU-buitengrens beschikt Frontex over een database van grensbewakingsmiddelen waarover lidstaten

beschikken en een pool van door Frontex getrainde *European Border Guards Teams* (EBGT), waarop op korte termijn een beroep gedaan kan worden.

Nederlandse bijdragen aan Frontex-operaties

Nederland draagt sinds de oprichting van Frontex in 2004 substantieel bij aan verschillende typen gemeenschappelijke operaties aan de buitengrenzen (zowel land-, zee- als luchtgrenzen) van de Europese Unie. Inmiddels heeft Nederland aan meer dan honderd gezamenlijke grensbewakingsoperaties deelgenomen, onder andere in het grensgebied met Griekenland/Bulgarije en Turkije en in de Middellandse Zee. Ook neemt Nederland deel aan Frontex-programma's die zijn gericht op het bestrijden van mensensmokkel en wordt in een aantal landen die grenzen aan de Europese Unie, zoals Moldavië, ondersteuning gegeven om het grensbewakingsniveau te versterken. Twee maal per jaar voert Nederland, ondersteund door Frontex, gezamenlijke terugkeervluchten uit.

Nederland levert jaarlijks een personele bijdrage aan de diverse Frontex-operaties. Tientallen grenswachters van de Koninklijke Marechaussee worden jaarlijks ingezet voor grensbewakingsondersteuning op diverse delen van de Schengenbuitengrenzen en belangrijke grensdoorlaatposten zoals de zuidelijke buitengrens in Italië, Malta en Spanje en de Oostelijke buitengrens in Roemenië, Bulgarije en Griekenland. De Koninklijke Marechaussee helpt daarbij onder andere bij de registratie van aange troffen illegale migranten, bij document- en identiteitscontrole en bij training. Ook draagt Defensie met behulp van het interviewen van migranten bij aan het in kaart brengen van mensensmokkelnetwerken. Bovendien levert Defensie structureel kennis en expertise aan Frontex. Het opleidingscentrum van de Koninklijke Marechaussee en de Nederlandse Defensie Academie werken nauw samen met Frontex op het gebied van opleidingen.

Defensie heeft de afgelopen jaren verscheidene malen ook een bijdrage geleverd met defensiematerieel. Zo is een vliegtuig van de kustwacht van 2010 tot en met 2014 ingezet bij onder andere de operatie *Poseidon* (in de Egeïsche zee bij Griekenland) en operatie *Hermes* (bij het maritieme grensgebied tussen de Italiaanse en Noord-Afrikaanse kust). Met dit vliegtuig werden patrouillevluchten uitgevoerd om vluchtelingenboten tijdig te kunnen signaleren. Ook in 2015 wordt het kustwachtvliegtuig ingezet. Twee mijnenjagers hebben in 2010 en 2011 deelgenomen aan de operatie *Indalo* bij de Zuid-Spaanse kust. Ook deze schepen waren betrokken bij patrouilles. Daarnaast heeft Nederland de afgelopen jaren ook honden, patrouilleboten en voertuigen van de Koninklijke Marechaussee ingezet voor diverse zee- en landoperaties, onder andere in Bulgarije, Griekenland en Italië.

In de Kamerbrief van 9 december 2014 van (Kamerstuk 29 521, nr. 276) heb ik de Nederlandse defensiebijdrage voor de geplande Frontex-operaties in 2015 uiteengezet.

Ontwikkelingen Frontex-operaties

Mede door de crises in het Midden-Oosten, Afghanistan, Libië en Eritrea neemt de migratiedruk aan de Europese buitengrenzen de afgelopen jaren toe. Met name de EU-lidstaten rond de Middellandse Zee ervaren dit. Zo kreeg alleen al Italië in 2014 ruim met 160.000 illegale migranten te maken, deels vanwege toenemende activiteiten van mensensmokkelaars in die regio.

Om deze ontwikkelingen te bestrijden en deze lidstaten bij te staan, heeft de Europese Commissie extra geld ter beschikking gesteld en is Frontex op 1 november 2014 begonnen met de gezamenlijke grensbewakingoperatie *Triton*. Frontex heeft de lidstaten eind 2014 verzocht om een additionele bijdrage te leveren voor deze missie. Defensie heeft eind 2014 met een patrouilleboot en personeel van de Koninklijke Marechaussee bijgedragen aan deze operatie. Operatie *Triton* zal in 2015 worden voortgezet. Afhankelijk van de gevraagde bijdrage door Frontex wordt bekeken of Defensie een bijdrage kan leveren.

Het is evident dat goede bewaking van de buitengrenzen in het belang is van Nederland. Gezien het belang van het tegengaan van illegale migratie, mensensmokkel en effectieve bewaking van de EU-buitengrenzen, blijft goede Europese samenwerking noodzakelijk en Nederland zal daarom blijven bijdragen aan Frontex.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert